

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ ที่พรรคพลังเกษตรกรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ ไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป

ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกร เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกร เพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ได้ส่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้รับและได้ส่งคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญได้ประสานไปยังที่ทำการพรรคพลังเกษตรกร และได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พรรคว่า ให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรค ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกพรรค จึงได้ติดต่อไปยังนายประโยชน์ ฯ ซึ่งลงลายมือชื่อรับเอกสารดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พร้อมรับว่า จะทำหนังสือไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร แต่จนถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพลังเกษตรกรก็ยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแต่ประการใด

พิจารณากรณีดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้อง เนื่องจากหัวหน้าพรรคลาออก และนายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง เมื่อพรรคพลังเกษตรกรยังมีได้มีการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบไปยังรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พรรคพลังเกษตรกรได้รับสำเนาคำร้องปรากฏตามใบตอบรับไปรษณีย์เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๔ ประกอบกับระยะเวลาการปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญได้ครบกำหนดแล้ว พรรคพลังเกษตรกรก็มีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและการดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ แล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องได้แล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมือง ตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคพลังเกษตรกร มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายอิสสระ นิตินันท์ประภาส

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายพัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บัญบังการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอมร รักษาสัตย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

คำร้องดังกล่าวมีใจความ ดังนี้

๑. วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ ได้มีการประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคพลังเกษตรกร ซึ่งมีคณะผู้จัดตั้งจำนวน ๑๖ คน เพื่อกำหนดนโยบายพรรค ขอบบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๒ คน

๒. วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกรได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองดังกล่าวตาม ๑. ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

๓. วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร

๔. วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ พรรคพลังเกษตรกรได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า นายประโยชน์ มั่นคงดี หัวหน้าพรรคขอลาออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

๕. วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังเกษตรกร กรณีนายประโยชน์ มั่นคงดี หัวหน้าพรรค ขอลาออกจากตำแหน่ง

๖. หลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคดังกล่าวข้างต้น พรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการใดๆ เพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาแต่อย่างใด

๗. ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ พรรคพลังเกษตรกรจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชี

(๑) หนังสือคำสั่งคำร้องที่ ลต ๐๐๐๔/๓๖๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕

รายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

๘. ปรากฏว่า พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวในข้อ ๖ เพราะยังไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕^(๒)

(๒) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) ในคำวินิจฉัยของศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย และได้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อทราบและชี้แจงข้อกล่าวหาโดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ไปรษณีย์ภคณันั้นได้ส่งคืนมายังสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเนื่องจากไม่มีผู้รับ เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ติดต่อไปยังที่ทำการพรรคพลังเกษตรกร และได้ทราบจากเจ้าหน้าที่ของพรรคว่า ขอให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรคซึ่งยังคงเป็นสมาชิกพรรคอยู่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี ทางโทรศัพท์ เพื่อให้มารับสำเนาคำร้องและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนายประโยชน์ ๙ ลงชื่อรับเอกสารดังกล่าวไว้ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และบอกว่า จะทำหนังสือไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกรส่งมาให้ แต่จนถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ศาลรัฐธรรมนูญก็ยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากพรรคพลังเกษตรกร ดังนั้น ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้สั่งให้ส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบไปให้นายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกรปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรค โดยส่งไปทางไปรษณีย์ตอบรับตามที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรที่ได้แจ้งไว้ต่อ นายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่า บุคคลชื่อ “วุฒิพร” ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในบ้านอันเป็นที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรได้ลงชื่อเป็นผู้รับเอกสารดังกล่าวไว้แทน

อนึ่ง ในวันดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้สั่งให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่ทำการของศาลรัฐธรรมนูญ

เมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ตั้งสำเนาคำร้องไปให้รองหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกร ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๔ พรรคพลังเกษตรกรมิได้ยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญตามที่แจ้งไป

พิจารณาแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสแก่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามสมควรแก่กรณีแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็เพิกเฉย จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้คดี และเรื่องนี้ไม่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกิดขึ้น ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง จึงไม่ต้องมีการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓)^(๓)

จะได้วินิจฉัยว่า มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เกิดขึ้นกับพรรคพลังเกษตรกร หรือไม่

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของผู้ร้องว่า พรรคพลังเกษตรกรรมมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕^(๕) กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรรม พรรคนี้มิได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ นายทะเบียนพรรคการเมืองต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเพื่อให้สั่งยุบพรรคการเมืองนั้น ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว^(๖)

โดยที่พรรคพลังเกษตรกรรมมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่มาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรรมตามคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง^(๔)

(๔) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อำนวยการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้
“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑)
- (๒)
- (๓)
- (๔)

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร (คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมทั้งหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไปยังพรรคพลังเกษตรกร โดยทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ไปรษณีย์ส่งไม่ได้เพราะไม่มีผู้รับและคืนมาซึ่งเจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญโทรศัพท์ประสานไปยังที่ทำการพรรค ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พรรคว่าการติดต่อเรื่องใดๆ ของพรรคให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรค ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกพรรค

เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ได้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี ซึ่งได้มาลงลายมือชื่อรับเอกสารดังกล่าวไปเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และรับว่าจะทำหนังสือมาขึ้นว่า ไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร ซึ่งเจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พยายามติดต่อกับนายประโยชน์ ฯ ทางโทรศัพท์อีกหลายครั้ง แต่ไม่มีผู้รับสาย

แม้ว่า ในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญได้โทรศัพท์ติดต่อกับนายประโยชน์ ฯ อีกครั้ง ปรากฏว่า นายประโยชน์ ฯ รับว่าจะติดต่อกับนายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่

แทนหัวหน้าพรรค ให้ทำหนังสือยืนยันว่าไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร และได้ส่งหนังสือไปอีกครั้ง รวมทั้งได้ปิดสำเนาคำร้องไว้ที่ศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ แต่ก็ไม่มีหนังสือโต้แย้งใดๆ จากพรรคพลังเกษตรกร

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพรรคพลังเกษตรกรไม่ได้มีคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนด ทั้งๆ ที่สมาชิกพรรคซึ่งเป็นอดีตหัวหน้าพรรคได้รับหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงไป ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้องของนายทะเบียน ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้มีความสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญอ้างว่า ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้น พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ จึงมีเหตุที่นายทะเบียนพรรคการเมืองต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรโดยชอบแล้ว แต่ไม่ได้รับการชี้แจงจากพรรคดังกล่าว จึงต้องถือว่าพรรคพลังเกษตรกรยอมรับข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงมีความสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ทำให้มีเหตุให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

จากข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า พรรคพลังเกษตรกรได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ทางพรรคจะต้องจัดให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และจัดให้มีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นเวลา ๑๘๐ วันนับแต่วันได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรค จึงไม่เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๒๕

ศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งให้พรรคพลังเกษตรกรชี้แจง แต่ไม่สามารถติดต่อกับผู้ใดได้ จึงให้ปิดประกาศไว้ แต่ไม่ปรากฏว่าพรรคได้ชี้แจงหรืออ้างเหตุผลข้อขัดข้องแต่อย่างใด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้.....(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๒๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนจริง จึงมีเหตุให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรคือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ ที่พรรคพลังเกษตรกรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ปรากฏว่า พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ ไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ โดยทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้รับและได้ส่งคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ได้ประสานไปยังที่ทำการพรรคพลังเกษตรกรแล้วได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พรรคว่า ให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรคซึ่งยังคงเป็นสมาชิกพรรค จึงได้ติดต่อไปยังนายประโยชน์ มั่นคงดี ซึ่งได้ลงลายมือชื่อรับเอกสารดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และแจ้งว่า จะทำหนังสือไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร แต่จนถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ พรรคพลังเกษตรกรก็มิได้ยื่นคำชี้แจงแต่ประการใด

เห็นว่า กรณียังไม่ได้ว่า ได้ส่งคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจงแล้ว เพราะหัวหน้าพรรคลาออก และนายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบไปยังรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกรได้รับสำเนาคำร้องตามใบตอบรับไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ประกอบกับระยะเวลาปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญได้ครบกำหนดแล้ว พรรคพลังเกษตรกรมิได้ยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า การส่งสำเนาคำร้องเพื่อให้พรรคพลังเกษตรกรชี้แจงได้ดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอนแล้ว จึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องต่อไป

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการยุบพรรคพลังเกษตรกร เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน

ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรคือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ ที่พรรคพลังเกษตรกรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ ไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกร เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกร เพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ได้ส่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้รับและได้ส่งคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญได้ประสานไปยังที่ทำการพรรคพลังเกษตรกร และได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พรรคว่า ให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรค ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกพรรค จึงได้ติดต่อไปยังนายประโยชน์ ฯ ซึ่งลงลายมือชื่อรับเอกสารดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พร้อมรับว่า จะทำหนังสือไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกรแต่จนถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคพลังเกษตรกรก็ยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแต่ประการใด

พิจารณากรณีดังกล่าวแล้วเห็นว่า การส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้อง เนื่องจากหัวหน้าพรรคลาออก และนายถาวร คณะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเมื่อพรรคพลังเกษตรกรยังไม่ได้มีการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบไปยังรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พรรคพลังเกษตรกรได้รับสำเนาคำร้องปรากฏตามใบตอบรับไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๔ ประกอบกับระยะเวลาการปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญได้ครบกำหนดแล้ว พรรคพลังเกษตรกรก็มีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒”

และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามที่กฎหมายกำหนดคือวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕ แล้ว พรรคพลังเกษตรกรมีสมาชิกไม่ครบถ้วนรวมทั้งไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ได้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้รับ จึงประสานไปยังนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคพลังเกษตรกร ซึ่งรับว่าจะทำหนังสือไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร แต่ก็ไม่ชี้แจง ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องไว้ ณ ที่ทำการศาล ซึ่งนายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกรไม่ได้มีคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนด

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

และมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคพลังเกษตรกรนั้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคพลังเกษตรกรไม่อาจหา สมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่อาจตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในเวลา หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคพลังเกษตรกร และ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อ นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงฟังได้ว่ามีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคพลังเกษตรกรตามคำร้องของนายทะเบียน พรรคการเมือง และชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง อาศัยเหตุดังวินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑ /๒๕๔๔

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ อ้างว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร เป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่พรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร คือวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ เป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกร ผู้ถูกร้องตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

การส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพลังเกษตรกรเพื่อยื่นคำชี้แจง ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้อง เนื่องจากหัวหน้าพรรคลาออก และรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้อง เมื่อพรรคพลังเกษตรกรมิได้ยื่นคำชี้แจงขอก่อกล่าวหา จึงส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ ไปยังรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคพลังเกษตรกรที่แจ้งต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกรได้รับสำเนาคำร้องแล้ว รายละเอียดปรากฏตามใบตอบรับไปรษณีย์ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๔ ประกอบกับระยะเวลาการปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญได้ครบกำหนดแล้ว พรรคพลังเกษตรกรก็มีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้องแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” เห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวมีข้อความชัดเจนว่าภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว พรรคการเมืองจะต้องจัดให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามคำร้องซึ่งพรรคพลังเกษตรกรรมมีได้ยื่นคำชี้แจงคัดค้าน จึงฟังได้ว่าพรรคพลังเกษตรกรรม ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ ประกอบกับมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และมาตรา ๖๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” จึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่นายทะเบียนพรรคการเมือง จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคและขอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรรมได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรรม

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร สรุปได้ความว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ แต่พรรคพลังเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและมีหนังสือถึงพรรคพลังเกษตรกร ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ที่ศาลรัฐธรรมนูญในวันเดียวกันเพื่อให้พรรคพลังเกษตรกรชี้แจง แต่ไม่ได้รับคำชี้แจงจากพรรคพลังเกษตรกรแต่อย่างใด

ข้อพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นข้อยุติว่า พรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกและจัดตั้งสาขาพรรคตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จริง จึงมีเหตุให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรา ๒๕ ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๓๖๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร คำร้องดังกล่าวระบุว่า “นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ นับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้น พรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ จึงมีเหตุที่นายทะเบียนการเมืองต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“...จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง”

ศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งให้หัวหน้าพรรคพลังเกษตรกรทราบ และให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่พรรคพลังเกษตรกรก็ได้ชี้แจงแต่อย่างใด

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้อาศัยอำนาจตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓ มีประกาศศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ ให้นายถาวร คะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพรรค ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ แต่จนถึงขณะนี้พรรคพลังเกษตรกรก็ได้ดำเนินการตามประกาศดังกล่าว

คำวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว คือ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งพรรคพรรคจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ในการตรวจสอบว่ามีเหตุตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวอ้างเกิดขึ้นกับพรรคพลังเกษตรกรหรือไม่ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้พยายามติดต่อกับพรรคพลังเกษตรกรทั้งโดยหนังสือและโดยทางโทรศัพท์หลายครั้งเพื่อให้พรรคยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่ได้รับเพียงคำมั่นว่าพรรคจะทำหนังสือมายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ขอคัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร จนบัดนี้ศาลรัฐธรรมนูญก็ยังไม่ได้รับคำชี้แจงใดๆ จากพรรคพลังเกษตรกร นอกจากคำตอบด้วยวาจาว่าไม่ขอคัดค้านการยุบพรรคซึ่งเท่ากับเป็นการยอมรับโดยปริยายว่าพรรคมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕

พิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่กล่าวแล้วเห็นว่า มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เกิดขึ้นกับพรรคพลังเกษตรกรจริงตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองอ้าง จึงชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรเป็นพรรคการเมือง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๓ คณะผู้จัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร จำนวน ๑๖ คน ได้จัดประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรค ขอบบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค

๒. เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกร ได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๒ คน

๓. เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร

ภายหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรแล้ว พรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการใดๆ เพื่อให้นายทะเบียนพิจารณาแต่อย่างใด ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ พรรคพลังเกษตรกรต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศ กำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

แต่เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกร ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕) นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคพลังเกษตรกร ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ได้ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคพลังเกษตรกร พรรคพลังเกษตรกรจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และจัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่เมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว พรรคพลังเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปได้ และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนดได้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

เมื่อปรากฏว่า พรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๒๕ พรรคพลังเกษตรกรจึงต้องถูกยุบตาม มาตรา ๖๕ (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้มีความคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคพลังเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกรคือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ เพื่อวินิจฉัยต่อไป และได้ส่งสำเนาคำร้องไปยังพรรคพลังเกษตรกรโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ไปรษณีย์ส่งไม่ได้เพราะไม่มีผู้รับจึงคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญจึงได้โทรศัพท์ประสานไปยังที่ทำการพรรค ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พรรคว่า การติดต่อใดๆ ของพรรคให้ติดต่อกับนายประโยชน์ มั่นคงดี อดีตหัวหน้าพรรคและยังคงเป็นสมาชิกพรรคอยู่ จึงได้ติดต่อกับนายประโยชน์ฯ ซึ่งได้มาลงลายมือชื่อรับเอกสารและหนังสือดังกล่าวไปเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และรับว่าจะทำหนังสือมายืนยันว่าไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร จนกระทั่งวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ พรรคพลังเกษตรกรก็ยังมิได้ยื่นคำชี้แจง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ติดต่อกับนายประโยชน์ฯ อีกครั้ง นายประโยชน์ฯ รับว่าจะติดต่อกับนายถาวร คณะโยธา รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคให้ทำหนังสือยืนยันว่าไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังเกษตรกร แต่ก็ไม่ได้รับการตอบชี้แจงแต่ประการใด

ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้อง เนื่องจากหัวหน้าพรรคลาออก และรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรค ไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง เมื่อพรรคพลังเกษตรกรยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงมีความคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ

ไปยังรองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรค ตามที่อยู่ของพรรคที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียน
อีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศหนังสือส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ

ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พรรคพลังเกษตรกรได้รับสำเนาคำร้องอีกครั้งปรากฏตามใบตอบรับ
ไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ และครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในวันที่ ๑๕
กันยายน ๒๕๕๔ พร้อมกับระยะเวลาการปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญได้ครบ
กำหนดแล้ว พรรคพลังเกษตรกรก็ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

พิจารณาจากคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานที่ปรากฏเห็นว่า พรรคพลังเกษตรกร
ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

คำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต. ๐๐๐๔/๓๖๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๑๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ พรรคพลังเกษตรกรแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า นายประโยชน์ มั่นคงดี หัวหน้าพรรคขอลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ และ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังเกษตรกร เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

จากการตรวจสอบภายหลังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคของพรรคพลังเกษตรกรแล้ว ปรากฏว่าพรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร (หรือภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔) พรรคพลังเกษตรกรยังมิได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีหนังสือที่ ลต. ๐๐๐๔/๓๖๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งหนังสือถึงหัวหน้าพรรคให้ทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้รับ
ต่อมามีคดีหัวหน้าพรรคพลังเกษตรกร มารับหนังสือที่ศาลเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยรับว่า
จะติดต่อกับผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคให้ชี้แจงเหตุผลต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ก็ไม่ได้รับการติดต่อใดๆ
ประกอบกับเวลาได้ล่วงเลยมาอีกประมาณ ๑๒๐ วัน แม้ศาลได้ส่งเอกสารไปที่พรรคและปิดประกาศไว้
ที่ศาลอีก จนเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ก็ยังไม่ได้รับคำตอบใดๆ ภายในกำหนดที่ศาลได้ให้
โอกาสชี้แจงแล้ว จึงถือได้ว่าไม่คัดค้าน

คำวินิจฉัย

เมื่อพรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการตามเงื่อนไขในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงให้สั่งยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราช
บัญญัติดังกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกร

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ พรรคพลังเกษตรกรจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคพลังเกษตรกร คือ ภายในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔ แต่พรรคพลังเกษตรกรมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อพรรคพลังเกษตรกรไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ไม่ได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง จึงชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคพลังเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเกษตรกร

นายอรรถ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ